

B

NYHETER FRÅN SVENSK DÄCKÅTERVINNING - EN DEL AV DEN CIRKULÄRA EKONOMIN

RE:BOUNCE

HÖSTEN 2016

Fler tränings-
timmar med
Allvädersplaner

Rent vatten med
Däckgummi

Fråga och få svar sid 4 Stryktåliga designmöbler sid 4

Får jag be om största möjliga... nytta!

I början av oktober besökte jag en internationell konferens med temat Cirkulär ekonomi för återvunna däck.

Presentationerna gav en mycket bred och bra bild av det omfattande arbete som pågår för att skapa nytta med återvunnet material från däck och hur detta relaterar till aktiviteter på många plan.

Däcktillverkarna arbetar ständigt med att förbättra däckens prestanda och att introducera förnyelsebara ämnen i däckmaterialet samtidigt som insamlingslogistiken för uttjänta däck optimeras. Även återvinnarna blir bättre på att effektivt få fram rena fraktioner av däckklipp/granulat/pulver. Hela tiden förfinas processen att devulkanisera gummi för att använda det i nya däck och andra gummiprodukter samt att via pyrolys få ut ursprungsåmnena.

Materialets eventuella påverkan på omgivningen undersöks både på bredden och djupet i de olika tillämpningsområden där däckmaterial skapar nytta. Totalt finns nu ca 70 rapporter på området och myndigheter i både USA och EU genomför nya studier av däckgranulat på fotbollsplaner. Samtidigt väcker däck och däckmaterial känslor hos såväl enskilda människor som beslutsfattare och media. SDAB välkomnar studier och informationsutbyte och verkar för att kunskap om återvunnet däckgummi sprids. Genom att sprida fakta ökar även tryggheten i att använda rätt material i rätt tillämpning.

Däckgummi är ett högteknologiskt material som efter att ha tjänstgjort i däck har mycket kvar att tillföra vårt samhälle. Materialet har egenskaper som stötdämpar, isolerar, bullerdämpar och dränerar. Dessutom tål det temperaturväxlingar och UV-strålning samt utgör en attraktiv yta för mikroorganismer att ta hand om föroreningar. Det är även flexibelt och kan blandas med andra material. Det går att i olika former gjuta, formspruta, pressa, limma, färga eller använda som det är. Kort och gott, det är ett riktigt bra material.

SDAB är icke vinstdrivande och har som uppgift att administrera det lagstadgade producentansvaret på däck. SDAB verkar för att material från uttjänta däck, inom ramen för en cirkulär ekonomi, ska få så stor nytta som möjligt för individer och samhälle på ett tryggt och säkert sätt. Vill du vara med?

Fredrik Ardefors, vd

GUMMIPORTALEN

– för dig som vill veta mer

Hur kan vi förbättra hanteringen av våra resurser? På Gummiportalen hittar du kunskap kring materialåtervinning av gummi från uttjänta däck. Läs mer på gummiportalen.se.

Box 124, 185 22 Vaxholm
Besöksadress, Strandgatan 3
Tel 08-50 60 10 55
E-post: info@sdab.se
Webbplats: sdab.se

Produktion: YMR Kommunikation
Tryck: Lenanders Grafiska, 87041

Re:Bounce trycks på CyclusOffset®, ett 100% returfiberbaserat, obestruket papper.

Sista grusplanen utbytt i Solna

Den sista fotbollsmatchen på grus är spelad i Solna. Nu har även Läroverkets bollplan vid Vasalundshallen blivit en allvädersplan, vilket varit efterlängtat bland Solnas föreningar och unga spelare. Solna Stad har numera 18 allvädersplaner för matchspel, sju 11-mannaplaner och tre 7-mannaplaner. Av dessa har 17 planer fyllning med granulat från återvunna däck, sk SBR-material, och en plan har granulat från Etenpropengummi (EPDM).

– Konstgräs är en förutsättning för att tillgodose antalet speltimmar med relativt få fotbollsplaner, förklarar Henrik Benterås Lucht på Solna Stads Stadsledningsförvaltning.

Fyra gånger fler speltimmar

Studier visar att fotbollsplaner med allvädersgräs ger fyra gånger fler speltimmar jämfört med naturgräs. Allvädersplanerna är säkra, tåliga och hållbara och den dränerande förmågan underlättar spel vid regn. Dessutom kräver de inte lika mycket skötsel som naturgräs och ger därför mindre miljöpåverkan. Genom att använda SBR-material som fyllning istället för jungfruligt material kan man reducera miljöpåverkan ytterligare.

– Vi vill ha likartade spelegenskaper och driftinsatser på våra olika konstgräsplaner och har eftersträvat att använda så få granulatyper som möjligt, framhåller Henrik Benterås Lucht.

Minskad miljöpåverkan

Det har utförts en rad oberoende svenska och internationella undersökningar för att kontrollera hälsoeffekterna med att använda SBR-material. Bl a har man mätt spårämnen i blod och urin hos spelare, utan att se några ökade hälsorisker. Man har inte vid praktiska studier funnit några mängder gummi från allvädersplaner i havet, vilket förts fram som ett teoretiskt möjligt scenario.

– Vi följer frågan om konstgräsets påverkan på miljön mycket noga och planerar för fortsatta insatser för att inte granulatet ska spridas utanför planerna, säger Henrik Benterås Lucht.

Fem av Solnas allvädersplaner har idag uppvärmning, vilket gör att planerna används 11 månader om året. På övriga planer spelas det fotboll så länge de är snöfria, vilket är otroligt värdefullt ur ett folkhälsoperspektiv och inte minst för alla barn som drömmer om att bli fotbollsproffs.

”Konstgräs är en förutsättning för att tillgodose antalet speltimmar”

Miljövänlig vattenrening

med Däckgummi

I flera länder har däckgummi använts för avloppsrening med goda resultat i drygt 20 års tid. Nu ökar intresset även i Sverige och ett företag som var tidigt ute är Oikoslab, som forskar på ett recirkulationssystem där avloppsvattnet renas i en bädd av strimlade däck.

”Hit kommer allt från toppchefer till kommunpolitiker och utlandsdelegationer.”

Andreas Pettersson

Oikoslab ligger djupt inbäddat i skogen mellan Knivsta och Rimbo. Det är inget blankpolerat kontorskomplex, utan en liten charmig uppländsk stuga, där högteknologisk forskning kombineras med vanligt familjeliv. Här bor nämligen en av företagets anställda, Andreas Pettersson, med fru och tre barn. När Re:Bounce besöker Oikoslab och familjen Pettersson en solig dag i oktober råder febril aktivitet. Det visar sig att vi har sällskap av en delegation från Tanzania, som är ute i samma ärende.

– Hit kommer allt från toppchefer till kommunpolitiker och utlandsdelegationer, berättar Andreas.

Effektivare än naturgrus

Det är det senaste forskningsprojektet, ett recirkulationssystem där avloppsvattnet renas med hjälp av gummichips från återvunna däck, som röner stort intresse från när och fjärran. Gummichipsen har nämligen visat sig vara ett utmärkt material för avloppsrening i både stor och liten skala. Chipsen behåller sin dränerande förmåga längre än naturmaterial och ger högre fosforreduktion, vilket är en stor fördel i infiltrationsbäddar. Dessutom är gummi ett effektivt bärarmaterial för de mikroorganismer som används i reningsprocessen.

Avloppshantering och uppvärmning

Infiltrationsbädden håller en temperatur på 5 grader året om, vilket Andreas och hans kollegor på Oikoslab utnyttjat genom att bygga ett växthus ovanför. I recirkulationssystemet ingår bl a även

en röt-kammare där hushålls- och trädgårdsavfall omvandlas till biogas, som används till el och uppvärmning. En spännande lösning som i teorin kan göra såväl europeiska flerfamiljshus som byar i Afrika helt självförsörjande när det gäller avloppshantering och uppvärmning.

– Det är i utvecklingsländerna som vi kan få störst utväxling av den här typen av system, förklarar Mats Brunell, grundare av Oikoslab och den som anställde Andreas Pettersson 2014.

Lägre vikt underlättar transport

Gummichips är ett utmärkt substitut till naturgrus, vilket är oerhört viktigt ur ett miljöperspektiv. För varje gång vi använder naturgrus så tär vi på en ändlig resurs, vilket sänker grundvattennivån. Gummichipsen har dessutom fler fördelar, inte minst den låga vikten. En kubik gummichips väger knappt 20 procent av vad grus gör, vilket underlättar både transport och hantering. Dessutom skyddar gummichipsen underliggande system.

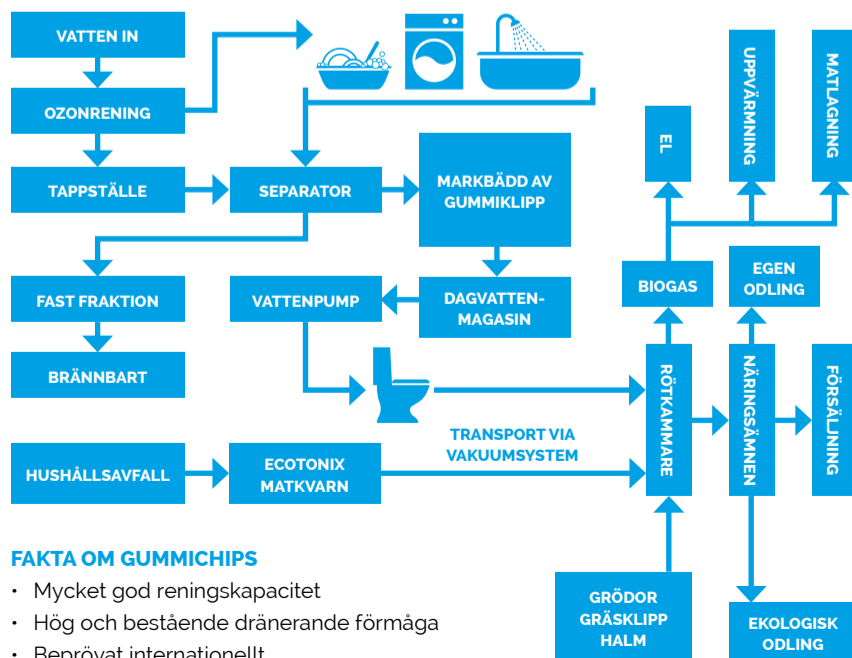
– Man kan utan problem köra en traktor över en infiltrationsbädd med gummi, utan att skada det underliggande rörsystemet, säger Andreas.

De första testerna av recirkulationssystemet är genomförda och resultatet är mycket positivt. Nu väntar fler tester av bland annat reningen av kemikalier. Det är därför Oikoslab valt att bedriva verksamheten under Andreas Petterssons tak.

– Vi rekommenderar aldrig en lösning innan vi själva testat den i praktiken, avslutar Andreas.

I recirkulationssystemet hos Oikoslab renas avloppsvattnet i en infiltrationsbädd med gummichips från återvunna däck. I systemet ingår bl a även en röt-kammare där hushålls- och trädgårdsavfall omvandlas till biogas, som används till el och uppvärmning.

FAKTA OM GUMMICHIPS

- Mycket god reningskapacitet
- Hög och bestående dränerande förmåga
- Beprövat internationellt

Varför är det viktigt att däcken är rena och fria från föroreningar när de lämnas in?

Det händer att däck som lämnas in är mycket nedsmutsade av grus och sten och till och med att metallskrot har kommit med bland däcken. Det kan förstöra utrustningen som används vid bearbetningen av däcken. Men det kan också förorena det slutliga materialet och innebära att det inte kan användas. Se därför till att hålla däcken rena. Normal nedsmutsning och grus i däcktäcket accepteras naturligtvis.

”Vi fascinerades av materialet, som är supertåligt och samtidigt mycket flexibelt.”

Bernie & Monica gör designmöbler av däck

Det australiska företaget Retyred omvandlar gamla bildäck till designmöbler. Re:Bounce-redaktionen blev nyfikna och kontaktade företagets grundare Bernie Kudernatsch och Monica Corser. Han surfare och hon modedesigner.

– Idén föddes när vi reste omkring i Indonesien och såg att många tillverkat sina möbler av begagnade däck. Dels för att materialet är gratis och tillgängligt överallt och dels för att det är extremt slitstarkt, säger Bernie.

2012 startade de sitt företag och började tillverka möbler, som Monica designar, i samarbete med en partner på Bali.

– Fokus från början var inte på miljö i första hand. Vi fascinerades mest av materialet, som är supertåligt och samtidigt mycket flexibelt. Sedan är det förstås ett jätteplus att vi kan bidra till att minska mängden avfall i världen.

2016 fanns Retyred representerade i 10-12 länder på tre kontinenter och säljs bland annat i Sverige.

Retyred.com

SDAB förnyar avtal med Ragn-Sells

Svensk Däckåtervinning AB har avtalat med Ragn-Sells Däckåtervinning AB om insamling av uttjänta däck samt återvinning samt vidareförädling och marknadsättning av återvunnet däcktmaterial. Avtalet träder i kraft 1 januari 2017 och löper under 6 år i hela Sverige.

– Vi ser fram emot att få fortsätta samarbetet med att understödja användningen av återvunnet gummi och stål i olika tillämpningar, säger SDAB's VD Fredrik Ardefors. Nyttan med användning av gummimaterial i allt från allvädersplaner för fotboll, vattenrening, cykelbanor mm är tydlig och vi arbetar tillsammans med att besvara alla frågor kring materialet. Samtidigt pågår ett projekt med sluta kretsloppet för materialet så att biflöden minimeras både under och efter användning.

– Det är naturligtvis mycket stimulerande att få fortsätta samarbetet med SDAB i den framåtskridande fas som användningen av högpresterande gummi från däck nu går in i, säger Pål Hansen, VD på Ragn-Sells Däckåtervinning. Nyttoperspektivet med återvunnet material är mycket viktigt för oss vid sidan om hälso- och miljöaspekter samt transparens och samarbete med såväl myndigheter som kunder.

ÅTERVINNINGSAVGIFTER

Inga gamla däck ska slängas på soptippen, därför har vi en återvinningsavgift i Sverige. Avgiften ingår i priset när du köper ett nytt däck och däckverkstaden ansvarar för att leverera dina gamla däck till återvinning. Återvinningsavgiften ska finansiera hämtning, bearbetning och slutlig återvinning av det uttjänta däck.

Kategori 1 Personbils- och MC-däck 16 kr (exkl.moms)

Avgiften gäller mellan SDAB och däckimporterande leverantörsföretag, övriga avgifter finns på www.sdab.se. Eller ring 08-50 60 10 55 så hjälper vi dig.

Vill du ha tidningen Re:Bounce digitalt?

Anmäl dig här!

Skanna QR-koden eller gå in på www.sdabinfo.se.

